

Aan de staatssecretaris Participatie en Integratie
De heer drs. J.N.J. Nobel
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Onze referentie

MvH/RvZ/SH/Is/ATR3332/2024-U103

Uw referentie

Datum

19 september 2024

Onderwerp

Besluit kinderopvang BES

Geachte heer Nobel,

Op 23 juli 2024 is het *Ontwerpbesluit houdende regels en nadere regels omtrent de kwaliteit, financiering en gegevensverwerking ten behoeve van kinderopvang in Caribisch Nederland (Besluit kinderopvang BES)* voor advies aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) gestuurd. De adviestermijn verloopt op 26 september 2024. Met dit advies stuurt het college u zijn bevindingen.

Context en inhoud van het voorstel

De kwaliteit van de kinderopvang op de BES-eilanden is onvoldoende. Eén van de acties die het ministerie samen met de BES-eilanden heeft ondernomen is dat er een wettelijk kader komt. De basis daarvan ligt vast in de *Wet kinderopvang BES*. Dit voorstel werkt het stelsel verder uit. De delegatiebepalingen zijn te vatten in drie categorieën: (1) kwaliteitseisen, (2) financiering en (3) gegevensverwerking. Een deel van deze eisen geldt al, omdat deze al vastliggen in de eilandverordeningen.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

Contact:

Postbus 16228
Te2500 BE DEN HAAG

Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG

info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Tel: 070-310 86 66

1. Nut en noodzaak

De Inspectie van het Onderwijs heeft aangegeven dat de kwaliteit van de kinderopvang in Caribisch Nederland op meerdere onderzochte standaarden en onderliggende eisen niet voldoet aan de basiskwaliteit.¹ De noodzaak in meer algemene zin om regels te stellen daarmee duidelijk. Het voorliggende besluit vult delegatiebepalingen uit de *Wet kinderopvang BES* in. De achilleshiel van het stelsel is de haalbaarheid ervan. De Inspectie van het Onderwijs heeft aangegeven dat complexe en moeilijke omstandigheden, waar een personeelstekort en een gebrek aan geschikte huisvesting onderdeel van zijn, mogelijk een negatief effect hebben op de kwaliteitsverbetering van de kinderopvang op in Caribisch Nederland (voetnoot 1). De nota van toelichting van het besluit gaat slechts beperkt in op deze context en daarmee blijft ook de haalbaarheid van de verplichtingen onderbelicht. Voor opleidingseisen van houders van kindercentra is aangegeven dat overgangsrecht geldt tot 1 januari 2030. Vanaf dat moment geldt de teamkwalificatie. De nota van toelichting onderbouwt echter niet (kwantitatief) hoe realistisch het is dat er vanaf 1 januari 2030 aan de teamkwalificatie voldaan kan worden. De nota van toelichting bevat bijvoorbeeld geen cijfers over het aantal medewerkers met het juiste opleidingsniveau en het aantal medewerkers dat nu een opleiding volgt. Die informatie is belangrijk om te kunnen bepalen of de gestelde eisen haalbaar zijn. Ten aanzien van de huisvesting geldt bij houders van kindercentra een voorgeschreven aantal m² binnen- en buitenruimte per aanwezig kind als minimale eis. De vraag is of kinderopvangorganisaties hieraan kunnen voldoen. Als zij niet voldoen aan de wettelijke eisen, dan zijn zij in overtreding. Herstel van de overtreding is mogelijk ingewikkeld, omdat het aanpassen van de huisvesting duur en soms niet mogelijk is.

Het doelbereik van het voorstel komt in gevaar, doordat de haalbaarheid van de opgenomen verplichtingen onvoldoende is onderbouwd. Verder is niet duidelijk of alleen een verduidelijking of aanscherping van de verplichtingen voldoende is om de vragen rondom de haalbaarheid van de verplichtingen weg te nemen. De nota van toelichting zegt niets over aanvullend beleid om de knelpunten weg te nemen. Mogelijk is extra geld noodzakelijk om de gewenste kwaliteitsverbetering te bereiken. Dit kan, afhankelijk van het feit of deze financiële bijdrage publiek of privaat is, ook gevolgen hebben voor de regeldruk. Dit geeft aanleiding tot twee adviespunten.

1.1 Het college adviseert om de haalbaarheid van de opleidings- en huisvestingseisen te onderbouwen.

1.2 Het college adviseert nader te onderbouwen of en zo ja welk aanvullend beleid het kabinet neemt ten behoeve van de haalbaarheid van de verplichtingen.

2. Minder belastende alternatieven

Dit voorstel werkt de wettelijke eisen verder uit. Om eventueel minder belastende alternatieven te kunnen beoordelen is het noodzakelijk dat duidelijk is dat de opgenomen eisen haalbaar zijn. Daar zijn in dit geval twijfels over. Mogelijke alternatieven, zoals minder zware eisen aan opleidingen en huisvesting, kunnen minder belastend zijn. Het college heeft hier al opmerkingen over gemaakt bij nut en noodzaak. Het college heeft geen aanvullende opmerkingen.

¹ Zie 'Tussenmeting Kwaliteit kinderopvang Caribisch Nederland', pagina 5. Bijlage bij [Verzamelbrief over kinderopvang in Caribisch Nederland | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#).

3. Werkbaarheid

Naast de opmerkingen over opleidingseisen en huisvestingseisen eerder, zijn er ook andere vragen ten aanzien van de werkbaarheid. De eerste is dat de verplichtingen soms onduidelijk zijn. Zo staat bij de definitie van verantwoorde kinderopvang dat beroepsbeoefenaars op kinderopvanglocaties op een 'sensitieve en respectvolle manier' met kinderen moeten omgaan. Verder moet de speelleeromgeving taalrijk zijn en gekenmerkt zijn door positieve en hoogwaardige interacties met en tussen kinderen.

3.1 Het college adviseert om in overleg met de doelgroep te bezien of kwaliteitseisen duidelijk zijn.

Dit voorstel bevat ook een uitwerking van delegatiebepalingen over het delen van gegevens. Zo staat er dat ouders van kindercentra en gastouders passende technische en organisatorische maatregelen moeten nemen ter bescherming van deze persoonsgegevens. Zij krijgen hiervoor ondersteuning vanuit het programma *BES(t) 4 kids*. Welke ondersteuning dat precies is, maakt het voorstel niet duidelijk.

3.2 Het college adviseert duidelijk te maken welke ondersteuning ouders van kindercentra en gastouders krijgen om persoonsgegevens te beschermen.

Ook ouders hebben te maken met de voorgenomen wijzigingen. Zij moeten kennisnemen van de nieuwe eisen, in het bijzonder de wijziging van de financieringssystematiek, die gevolgen heeft voor de hoogte van de ouderbijdrage.

4. Gevolgen regeldruk

In de toelichting van de *Wet kinderopvang BES* zijn de handelingen voor ouders van kindercentra en gastouders beschreven en berekend, conform de Rijksbrede methode. De regeldrukparagraaf bij dit voorstel beschrijft welke aanvullende handelingen ouders van kindercentra en gastouders ook nog moeten doen. De beschrijving geeft ook aan hoeveel uur dit kost per houder of gastouder. De regeldrukparagraaf heeft een aantal tekortkomingen. De totale regeldrukgevolgen zijn niet berekend (met een P*Q). Verder hebben kinderopvanglocaties mogelijk te maken met inhoudelijke nalevingskosten om te voldoen aan de kwaliteitseisen. Deze nalevingskosten kunnen, ook afhankelijk van de vraag of hier publieke financiering voor beschikbaar is, omvangrijk zijn. Dit geldt met name voor de kosten om aan de huisvestingsnormen te voldoen. Tenslotte hebben ook ouders te maken met regeldruk. Zij moeten kennisnemen van de wijzigingen. Daarbij is voor ouders vooral de hoogte van de ouderbijdrage relevant.

4.1 Het college adviseert de eenmalige en structurele regeldruk voor kinderopvanglocaties en ouders in beeld te brengen, conform de Rijksbrede systematiek.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Niet vaststellen tenzij met de adviespunten rekening wordt gehouden.

Dit dictum geeft geen oordeel over de wenselijkheid van het opnemen van verplichtingen waar houders van kindercentra en gastouders aan moeten voldoen. Het oordeel van het college ziet op het feit dat de onderbouwing dusdanig tekort schiet, dat de wetgever niet alle benodigde beslisinformatie heeft om een gedegen oordeel te kunnen vellen.

Het college verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Het verzoekt u om het aangepaste voorstel opnieuw aan ATR voor te leggen, zodat wij kunnen bepalen of een aanvullende zienswijze opportuun is.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris